

Universitätsbibliothek Wuppertal

Auli Gellii Noctes Atticae

Gellius, Aulus

Lugd. Batavorum, MDCLXXXVIII

Ad lib. VI.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1123)

Sinnio] Sic Carrio. Romana, Veneta, Gryphii solæcismo fecerit Capito Asinius. Aldus, solæcismo fuerit Capitoni Asinio. Vascosanus: solæcismus fuerit Capitoni Asinio. Scribendum: Quod vocabulum Latinum solæcismo fecerit Capito Sinnius. Loque alludit Regius, qui capit sinnius.

Solæcismus a Sinnio Capitone] Et hic mutilatum a Carrione an a Stephano, quod habent & scripti & editi superiores: Solæcismus Latino vocabulo a Sinnio Capitone (sic scripti: editi ab Asinio) ejusdemque ætatis aliis Imparitas appellatus.

Quasi strobiligo quedam] Membranæ strobiligo. Respicit enim

Neque in Græca neque in Latina solæcismus probe dicitur] Sic Stephanus. Priores, neque in Græco neque in Latino. Scripti planissime: neque in Græca neque in Latina Lingua.

CAP. XXI. Non barbare dici sed Latine.] Quod hoc cacoethes omnia in pejus mutandi? Ro. Ven. Ald. Vascos. non barbare dicere, ut & Regius. Gryphius apud me primus dici: & hoc secutus est Stephanus: deinde inventus, qui subjecerit dicit.

Non hercle studio ostentandi] Scripti, Ro. Ven. Ald. Gryphius, studio ferens ostentandi Vascos. studio fervens ostentandi. Forte, studio semet ostentandi.

Cum adortus quemque fuerat] Persuasi mihi Gellium scita tmesi dixisse: quem adortus cumque fuerat. Horatius 1 od. 16. Quem criminosis cumque voles modum Pones Iambis. Sic in præfatione noster: in quas res cumque inciderant.

Neque rationem verbum hoc neque auctoritatem habere] Membranæ Reg. & Rott. auctoritates. Ut mox, Tibi habeas auctoritates istas. Sic apud Ciceronem fecerant SC. auctoritas pro Senatus consulti auctoritates.

Absolutum esse sive simplex] Reg. Rot. Lincoln. absolutum esse & simplex.

AD LIB. VI.

CAP. I. Homines fecisse dicatur] Hic liber non est in Rotendoriano. contextur enim fini libri quinti statim initium sexti, usque ad capitis XX locum e Catullo adductum: Inger mi calices amariöres: reliquum ejus voluminis magno nostro malo periit. In Regio liber hic septimo postponitur. Principium primi capitis ubique deest.

Si non essent ibidem mala] Sic sane MSS. Editiones superiores

res non sine magna specie *itidem*. Ut & in fine hujus sectionis.

Virque necessarium est] Angl. & Scheff. *necesse*: Regius, *necessum*.

Et quasi mutuo adverso quæque] Regius *adverso quoque*. Lege, ut jam editum Gryphio: *mutuo adversoque sulca nisu*.

Nullum adeo contrarium sine] Sic Carrio. Priores, *contrarium esse sine*. Reg. Angl. Scheff. *Nullum adeo contrarium est sine contrario altero*.

Quid item fortitudo &c. quid continentia] Sic equidem & nostri. Verius tamen olim editum: *qui item fortitudo intelligi possent, nisi ex ignavia oppositione? qui continentia &c.* Hæc postulat, quod sequitur quo modo.

Consideratque dignumque esse id quæri] Lib. 7, 17. *Et affers ea, quæ digna quæri tractarique sunt*. Regius tamen *considerationeque*. Fortalic: *tractat considerationeque dignum & quæsitum putat*.

CAP. II. *Quo itidem modo & vim*] Lege idem, nempe Chrysippus.

Esse tamen in nobis consilii judicique nostri arbitrium] Tò nostri supervacuum est & inconspicuum in optimo codice.

Græci περιποίησις vel εὐμαρτίη] Secundum & tertium vocabulum nec Regius nec Schefferi codex agnoscunt.

Volvens semet ipsa sese & implicans] Tolle supervacaneum sese.

Εὐμαρτίη esse dicit φυσικῶ συνταξίῳ] Regius & Schefferi: *φυσικῶ πᾶσα συνταξίῳ*. Deinde & posterior: *ἢ κατὰ ποῦδ*.

Non sustentanda neque condicenda] Aldus & Gryph. ut Britanici duo & Schefferi: *non sustentanda neque inducenda*. Sed quid est *sustentanda*? Priscæ Editiones Ro. Ven. Ascensii, *non subsistenda, neque condicenda*; cui si faverent calamo exarati, controversiam non referrem: acciperem enim, ut apud Livium *subsistere* feras. Sed Regius, *suscensenda*. Solent autem scripti *suscensere* pro *succensere* exhibere. Videntur autem hæc verba simillima illis, quæ extant lib. 7 cap. 3 propius finem: *interim autem facta sola censenda dicit atque in iudicium vocanda, sed voluntates nudas inanesque neque legibus neque pœnis fieri obnoxias*. Itaque parum abest, quin aut hic quoque scribendum decernam, *delicta non censenda, aut ibi facta sola succensenda*: & hoc potius. nam quod ibi dicit *in iudicium vocanda*, pro eo hic ponit *condicenda*. Sic in jure status *condictus dies*. Et apud Livium: *Quarum rerum, litium, causarum condixit pater patratus populi Romani Quiritium*.

Vi ratione quadam principali necessario coacta] Sic & Ro. Ven. Val. nisi quod transpositus voculis *ratione principali quadam*. Aldus

us & Gryp. ratione quadam necessaria principali & coacta. Vnde Reg. tollit copulativam. Lincoln. ut ratione quadam necessario & principali coacta. Schefferi; ut necessario ratione quadam & participati coacta. Numquid, ut necessaria ratione quadam & participatu coacta atque connexa sint fato omnia. Capitolinus Vero: participatu etiam imperatorie potestatis indulto. Spartianus Iuliano: Claudium Pompejanum e Tarracinenſi ad participatum evocavit.

Et in errores ruunt] Regius, & in erro reseruiunt. Scribe: in assidua delicta & in errores se ruunt. Sic enim amant interdum. Plautus Trinum. 4, 1. Imbres fluctusque atque procellae frangere malum, Ruere antemas, scindere vela. Terentius Adelphis: ceteros ruerem. Horatius 2 Sat. 3. Unde Divitias arisque ruam, dic augur, acervos. Ovidius lib. 12. Cedentemque sequens instat turbatque ruitque.

Necessaria rerum consequentia] Non videtur spernendum, quod eodem sensu, sed exquisitius, Regius: naturalis illa & necessaria rerum continentia. ab ea significatione & continens, qua vicinum, contiguum, applicitum significat. Ut sit idem quod nexus, adhæsus, consequentia, participatus, continuatio. Cicero: Si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali colligatione conserte contextæque sunt. Idem: futura, quorum causas natura ita contineret, ut ea fieri necesse esset.

Est enim genere ipso quasi fatale & consequens] Suspicio Gellium Ciceronis voce usum scribendo: quasi confatale & consequens. De fato: At si ita fatum sit, Nascetur Oedipus Lajo, non poterit dici, sive fuerit Lajus cum muliere, sive non fuerit: copulata enim res est & confatalis. Et mox: Hæc, ut dixi, confatalia ille appellat. Chrysippus *Quædam præcipua*.

Hujus deinde rei exemplo] Reg. Lincoln. Schef. deinde fieri exemplo. mox Regius illepedo. Lego: Hujus deinde figuræ exemplo, non hercle nimis alieno neque illepedo, utitur.

Spacia terra prona atque deruta] Meursius in Critico Arno-biano & in Miscellaneis derupta, ut & in quibusdam est olim editis, in aliis dirupta. Ciceronis est ad Atticum, deruere de laudibus cumulum. Itaque non facile moverim. Alioqui simplicius foret prona atque declivia. Sed deruta quoque sunt complanata, quarum tumuli, verrucæ, colliculi fuerant, deruenda terra declivitatem nacta.

In culpa & in maleficio reuicti sunt] Gebhardus ex Pal. mem. reuincti 2 Ant. Lect. 11. Scio jam olim sic editum, sed Carrio & sensum & meliores libros secutus mutavit. Reuicti sunt comperti & conuicti.

Tanquam in aliquod fati asylum] Hæc scriptura quomodo vel

Car-

Carrioni vel Stephano manum adierit, difficile dictu est. Restitue ocuis e prioribus & scriptis: *in aliquod fani asyllum*. Ecquis est mediocriter doctus, qui ignoret plerisque templis jus asyli fuisse? Sallustius ad Caesarem: *quam multi mortales postea ad Pompejum discesserint, eoque per omne tempus belli, quasi sacro atque inspoliato fano, debitores usi*.

Primus autem Homerus] Regius alia parte uberius, alia recitius: Primus hoc Homerus sapientissimus ille & antiquissimus poetarum dixit hisce versibus.

Intricatur hoc modo] Lud. Carrio vult aut hoc modo deleri, aut pluribus Ciceronis verbis auctorem usum i Emend. 13

CAP. III. De serpente inuistatæ longitudinis] Regius, inuistatæ magnitudinis. Neque aliter mox idem: *inuitatæ immanitatis*.

Serpentem illic stabulantem.] Sic Carrio & Stephanus. Nostri scripti cum prius editis, *serpentem in illis locis stabulantem*.

Romam misisse] Nempe Regulum Atilium. Tamen propter interposita, *eumque oppugnatum*, commodius foret *missum*.

CAP. IV. Quid idem Tubero novæ historia] Edebatur Tubero in historiis. Sed illud restituit Carrio. Neque sane aliter Regia & Schefferi membranæ: Regia quoque *memoriæ pro literis*. Coniiciebam: *Quid idem Tubero nona historia de Atilio Regulo à Carthaginensibus capto memoriæ mandaverit*. Genus loquendi notæ suavitatis pro nono historiarum libro.

Grassante sensim veneno cor tabesceret] Muretus ad Tacitum, *et tabesceret*. Quemadmodum & Regius. Idem quoque *veni*, quasi exciderit *to vi*.

CAP. V. In verbis interpretandis erraverit] Scripti cum editis antehac erravit. Ut passim in his lemmati Gellius.

Alfenus jurisconsultus] Scripti cum Romana & Aldina *jureconsultus*.

Quotquot annis populo] Sic Aldus jam, Vascofanus, Gryphius. Et habet suam venerem. Varro lib. 4 de L. L. *Ager fundus quod fundat quotquot annis multa*. Eodem: *Ager restibilis qui restituitur ac reseritur quotquot annis*. Nec longe: *Quod in agris quotquot annis rursus facienda eadem, ut rursus capias fructus, appellata rura*. Ubi mens igitur aut memoria Gebhardo, cum turpe hoc mendum & Latino jurisconsulto indignissimum pronuntiaret, & quod Popma laudaverit eum locum ad Catonem tanquam purum, revinci eum mem. Pal. auctoritate, in quibus sit *quotannis* lib. 2 Ant. L. 20. Atqui sic olim Romæ ac Veneriis editum fuerat, neque ab eo Aldus sine membranarum auctoritate abcessit. Et tamen, vel si repugnarent omnes codices, nec turpe nec Latino scriptore indignum vocitandum erat, quod si non meminerat Varro-

nem familiare habuisse, à Popma didicisse poterat.

Quid esset argentum purum putum] Gebhardus notat in Pall. abelle 7° *argentum*: ut & in Lincoln. & Schefferi membranis.

Purum putum valde mirum] Frustra contra nostrum & Budæum semetipse coronat Fr. Luifinus 1 Parerg. 26. Scimus *purum argentum* esse nonnunquam sine signis & emblematis. Sic Juvenalis Sat. 9. *argenti vascula puri*. Et alludit aliud tamen significans Martialis lib. 4 epigr. 39. Sed de eo insubidum est hic cogitare. Nec *purum putum* aliter dictum quam per *περὶ τὸν ἄνθρωπον*, ut *sacrosanctum*, ut *sartum tectum*, ut *pransus paratus*, ut in arbitrio rei uxoriæ *quæ melius æquius*, in pteibus *volens propitius*.

CAP. VI. Et Cn. Mattium] Sic recte Scaliger in Conjectaneis: nam libri fere & *trimatium*. Versus Homeri *Ιλ. η. εἰς ὅρα δαίμων κούρην Μανθίνην, δῶν δ' ἰστέροις τοῖς κίχου*.

Erucio Claro] Sic feliciter Lipsius, ex lib. 13, 16. nam *Lucio Claro* codices. Lapidis exlat titulus à sacro Paganitarum ordine positus. ΣΕΒΤΩΙ. ΕΡΟΥΚΙΩΙ. ΚΛΑΡΩΙ. Β. ΓΝΕΩΙ. ΚΑΛΤΑΙΩΙ ΣΕΒΗΡΩΙ. ΚΩΣ. quibus annum aperientibus Severum Septimum natum testis Spartianus.

CAP. VII. *Id verbum est ipsius legis Horatiæ*] Sic restituimus Plinio lib. 35, 6. *Non prateribo C. Octavium ob unum Senatus-consulti verbum*.

CAP. IX. Cn. Flavium Anni F. J. Hoc quoque apud Plinium lib. 31, 1, patris prænomen editur. Sed non sine ratione Pighius, Cn. F. ut apud Ciceronem & Livium scribitur. Schef. Anii.

Eam in limine apposuit] Potius *opposuit*. Huic verbo iniquior, quem minime vellem; orta tamen à librariis injuria, quorum non tanta fuit hic habenda ratio quam sententiæ ac rei, quæ agitur. Passim enim inculcarunt illi *apponere* & *apposuit*, ubi *opponere* & *oppositus* auctoribus placuerant. Nec difficile discrimen. nam ubicumque significatur aliquid objectum, obtentum, adversum, obstant, impediens, obvium, ibi *opponere* & *oppositus* scriptitarunt: ubi vicinum, propinquum, adjacens, additum, ibi *apponere* atque *apposuit*. Sic, *Mensibus antiquis apposuitque duos*, item *hoc nostris appone libellis*, bene habent. At etiam bene, *Opposita frondes velleraque alba tegunt*, & *frondem cum apposuisse*, & *Partibus o. apposuisse manus*, & *opposita texit sua corpora myrto*, & *opposita velatur janua lauro*, & *opposita lumina veste tegit*, & *foliorum oppositu p. velatus*, & *ante oculos apposuitque manum*: quæ profecto ἀπερὶα mihi *ἑστῶτα*; ἡ τοῖς ἑσπέραις ἐστῶτα, quicquid promiscui codices delirent. Omnia enim hæc objecta, prætenta, obrenta intelligimus, ut

ut prohibeant videri, quod post ea later; non tantum juncta vel contigua. Pariter, *in opposita lumina fixus humo*: est enim aduersa & objacens oculis. Quemadmodum etiam suavius, *in oppositi nemoris subiere latebras*, opinor, & est obuii, oblati. Nam *seras opponi*, *opposita ianua fulta vel firma vel dura sera*, & *demperat oppositas insidiosa seras sine conatione recipio*, nec quemquam veterum in his *apponi vel appositas toleravisse* censeo: atque id satis evincere in eadem re aut simili frequentata *obex*, *obdere*, *obserare*, *oppilare*, *obturare*, *obstruere*. non enim applicatio nuda & conjunctio exprimens est, sed adjunctio obstaculi, moræ, impedimenti. Procris etiam meo *judicio oppositas agitato corpore frondes Movit*: non enim tantummodo juxta erant, sed eam quoque operiebant, ut à Cephalo videri non posset nec agnosci. Etiam *oppositis vincitur vitibus ulmus*, quas non tantum junctas habet, sed etiam circumfluentes atque obvolutas. Tale & Nigidii apud auctorem nostrum 7,9 *Serpens si memordit, gallina deligitur & opponitur*. Plautus *Vidularia*: *Opposita est claudix: at ego dicam quid signi fiet*. Varro lib. 4 de LL. *Ocrea quod opponebatur ob crus*. Bellum vero & hic nostri *opposuit*, sive jannuam respicias, quam pro fore obsidens claudibat; sive nobiles adolescentes, quorum aduersa imminensque invidos & invitos seriebat oculos.

CAP. X. *Super Euclide Socratico*] *Regius Euclidas*. Videtur ingerere: *super Euclida Socratico*.

Esset, ea res homini] Sic Carrio non modo in editione Stephani sed etiam i Emendat. 3. At omnes & editi & scripti; *esset, ut ea res*: idque mutandum non fuisse ad 3, 9, monuimus. Idem ait in membranarum extra ordinem correctum se reperisse, *capital esset*. Quæ vereor, ne fuerint Bullidanz, unde tales extra ordinem correctiones, interdum non bonas, hominem adscivisse supra notavimus. Sed & ipse vulgatam se non mutare testatur, quum & calamo exarati libri eam defendant nec meminerit usquam legi *eam rem capital esse*. Lincol. *prensus esset ut ea res*.

CAP. XI. *Ad officium gravitatis dignitatisque vite decentia*] *Reg. & Schef. ducentia*. Haud dubie melius.

Cn. Manlium tribunum plebei] Lincol. *C. Mallium*. Schef. *C. Manilium*. sed *C. Manulium* legi suadet Pighius in annalibus à V. C. 643.

CAP. XII. *Alterum à sacro diminutum*] *Reg. imminutum*.

CAP. XIII. *Que symposiæ vocantur*] Non male, sed mutandum non erat, quod in Regio est & Schefferiano: *symposiæ*.

Absurde atque ridicule dixeris] Sic apud me primus Aldus. Romana & Veneta cum Regio & Scheff. *ridiculose*. Hen. Ste-

phanus in Pseudocicerone negaverat *ridiculosus* Latine dici. Quod arguit Lo. Ladislaus apud Scioppium 4 Verisim. 14. nam in Sticho Plautina a. 2. sc. 1. *Advexit secum parasitos ridiculissimos*. Imitatus Rufinus histor. Eccles. 10, 17. *Tunc omnes ridiculosus pudor habere cepit, quod tam facile, tacente reo, factio compositi criminis paruisset*. Sic enim pro docente eo restituit ex Ms. Gebhardus.

CAP. XIV. *Tantum duarum ex his meminert]* Auget Regius, *meminerit, non trium.*

Cum pœna adhibetur] Ut remedium, curatio, fomenta. Si quis tamen bona fidei codex præferret *inhibetur*, non repugnarem. Vide ad Livium.

Cujus exemplo necessariò metu succurrendum sit] Nisi scripsit *occurrendum*. Nam *occurritur exemplo*, quod prævenitur, ac prohibetur, ne fiat. Cicero act. 1. *Nunc id, quod facimus, ea ratione facimus, ut malitia illorum consilio nostro occurramus.*

CAP. XV. *Cincii & Satyri]* *Sinnii*, opinor, & *Santræ* voluerunt docti viri. Recte posterius, & juvant hæctenus scripti, ut referant *Satire*. Hujus *Santræ de verborum antiquitate* advocat Nonius Marcellus. Festus quoque sapius ejus & Sosipater & Scaurus meminere. Sed & *Cincius de verbis prisca* Festo compluribus memoratur, & nonnunquam ubi & *Sinnii Capitonis* meminit. Inventus est tamen, qui *Satyros* interpretaretur deos nemorum in Latio haud aliter ac *Faunos* celebratos.

CAP. XVI. *Notatum verbum]* Ante Carrionem, *Notum verbum*, In Regio utraque vox abest: neque illas magnopere requirimus.

Quo signo? quasi non totidem] Sic Jos. Scaliger constituit ex vetultis Gellii exemplaribus, quorum se penes ait esse descriptionem. Prius habebatur: *Cui ego quasi eadem totidem*. Lincoln. & Schef. *Quo signo quas in totidem ea deprecor illam*. Sane *Id* quas in mirum non est pro quasi non poni. *Totidem ea* subreplisse videtur pro *totidem mala*. Ut integrum sit:

Quo signo? quasi non totidem mala deprecor illi
Affidue. verum dispeream, nisi amo.

De verbo sic sentio, Compositum valere pro simplici, & deprecor nihil hic aliud esse quam *precor*: ut sapius apud Iustinum. Est autem & *precor* ambiguum, ut non tantum bona & pia preces sunt, sed etiam mala, iratae, *Thyestæ*, *Oedipodionie*. Cicero in Pisonem: *Neque vero ego, si unquam vobis mala precarer, quod saepe feci, in quo dii immortales preces meas audiverunt, morbum aut mortem aut cruciatum precarer*. *Thyestæ illa execratio est*. Valerius Maximus lib. 4, 3. pro monstro eam vocem accepit; continuoque *Pyrrho & Sammitibus istam sapientiam*
de-

deprecatus est. At in istis, quæ hinc componit Gellius, est equidem aliquid notatu dignum, non idem tamen, quod apud Catullum. Nam *deprecari vitam*, *deprecari se*, quæ proprie sunt precari, ut vivere, ut impunito esse liceat, effertur istic cum effectu pro eis, quæ sunt saluum præstare ratis & admittis precibus, deprecatione auferre atque eripere periculo. Dein audacior fit translatio, ut solo eventus intuitu, etiam sine illa precum via, *deprecari* sit periculo alicujus intercedere, periculum avertere ac depellere: sic *servitum deprecari* alicui, *letum deprecari*, *invidiam deprecari*, *odium* & *crimen deprecari*. i. ab his omnibus liberare, securum atque inoffensum reddere. Et hoc eo modo, quo, quæ propria sunt oris & sententiæ, ad factum significandum converti. Sic *negare* pro non cedere, *revocare* pro referre aut revincire, *jubere*, *consulere*, *statuere*, *pro facere*, *excusare*, pro purgare rebus & facto ac talia plurima. Sic pro excusare & purgare accipit ipse noster 7. 3. *legatosque Romam miserunt, qui temeritatem quorundam popularium suorum deprecarentur*. Quod si quis malit deprecet illam, à *tristibus* vetusta, vel, ut bene *Messalam* sua quisque ad pocula dicat, & *maledic illam versibus*, facile concedam.

Hic vitam à Sulla] *Lincoln. Schef. Excerpta bibliothecæ publicæ: vitam sit à Sulla*. Legendum: *quam multorum hic vitam est à Sulla deprecatus*. ut apud ipsum Ciceronem habetur cap. 26

Propulsabat invidiam] *Rom. & Ven. propulsabat & defendebat invidiam*. Aldus, Vascos. Gryp. *propulsabat & defensabat injuriam*, quod Scheff. & *Lincoln.* affirmant.

Item pro *A. Licinio*] *Schef. paulo cœna. Lincoln. paulo cenæ*. Scribe pro *A. Cæcina*. nam in ea oratione cap. 11 existant hæc verba.

Querens veniam quod & malediceret] *Schef. que res qui & malediceret. Lincoln. quæ res viam q. & maled.* Demonstrant opinor: Sic igitur *Catullus eadem se facere dicit, quæ Lesbiam, qui & malediceret ei palam &c.*

AD LIB. VII.

CAP. I. *Admiranda quædam de P.*] *Regius ignorat tri quædam.*

Atque in lecto, cum absente marito cubans sola obdormisset] *Editi scriptique in lecto mulieris; quod cur truncarint Carrio aut Stephanus, ipsi rationem reddant. Dein Reg. & Rot. sola*
con-